

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

КАРАР

с. Верхний Услон

№360

20.05.2020

Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы территориясендә гомумтаралган файдалы казылмалар чыгарганда, шулай ук файдалы казылмалар чыгаруга бәйле булмаган жир асты корылмаларын төзегәндә, жир асты байлыкларын файдалануга һәм саклауга муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда тикшерүләр үткөрүнең административ регламентын раслау турында

«Жир асты байлыклары турында» 1992 елның 21 февралендәге 2395-1 номерлы Россия Федерациясе Законы, «Дәүләт контролен (күзәтчелеген) һәм муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда юридик затларның һәм индивидуаль эшкуарларның хокукларын яклау турында» 2008 елның 26 декабрендәге 294-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Татарстан Республикасында жирле әһәмияттәге жир асты байлыклары кишәрлекләреннән файдалану тәртибен билгеләү турында» 2011 елның 4 ноябрендәге 917 номерлы карары нигезендә, Югары Ослан муниципаль районы Башкарма комитеты

КАРАР БИРӘ:

1. Расларга: - «Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы территориясендә гомумтаралган файдалы казылмалар чыгарганда, шулай ук файдалы казылмалар чыгаруга бәйле булмаган жир асты корылмаларын төзегәндә, жир асты байлыкларын файдалануга һәм саклауга муниципаль контрольне гамәлгә ашыруның административ регламентын» Кушымта нигезендә.

2. Әлеге карарны мәгълүмат стендларында халыкка игълан итәргә һәм Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының рәсми сайтында урнаштырырга.

3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны Башкарма комитет житәкчесенең социаль-икътисади үсеш буенча урынбасарына йөкләргә.

Башкарма комитет житәкчесе

В. С. Тимиряев

Татарстан Республикасы
Югары Ослан муниципаль районы
Башкарма комитетының
№ _____
карарына кушымта

Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы территориясендә гомумтаралган файдалы казылмалар чыгарганда жир асты байлыкларын файдалануга һәм саклауга, шулай ук файдалы казылмалар чыгаруга бәйлә булмаган жир асты корылмаларын төзөгәндә муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда тикшерүләр үткәргүгә Административ регламент

Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда тикшерүләр үткәрүнең Административ регламенты Россия Федерациясе Жир кодексы, Татарстан Республикасы Жир кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәгә 111-ФЗ номерлы Федераль закон, «Дәүләт контролен (күзәтчелеген) һәм муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда юридик затларның һәм индивидуаль эшкуарларның хокукларын яклау турында» 2008 елның 26 декабрдәгә 294 номерлы Федераль закон, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «Түләүсез нигездә, шул исәптән электрон формада, документларны һәм (яки) мәгълүматны алу һәм соратып алу һәм (яки) мәгълүмат ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында булган башка дәүләт органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан яисә дәүләт органнарына яисә жирле үзидарә органнарына буйсынучы оешмалардан; дәүләт контроле (күзәтчелеге) органнары, муниципаль контроль (күзәтчелек) органнары, башка дәүләт органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан яисә өлеге документлар һәм (яки) мәгълүмат булган оешмалардан тикшерүләр оештырганда һәм үткәргәндә соратып алына торган һәм (яисә) мәгълүматларның исемлеген раслау турында» 2016 елның 18 апрелдәгә 323 номерлы карары, «Дәүләт контроле (күзәтчелек) органнары, башка дәүләт органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан яисә шушы документлар һәм (яисә) мәгълүмат булган оешмалардан тикшерүләр оештырганда һәм уздырганда ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында соратыла торган һәм алына торган документларның һәм (яисә) алына торган белешмәләрнең исемлеген раслау турында» Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2016 елның 19 апрелдәгә 724 номерлы күрсәтмәсе, Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы муниципаль берәмлеге Уставы һәм башка норматив хокукый актлар нигезендә эшләнде.

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Өлеге Административ регламент Татарстан Республикасының «Югары Ослан муниципаль районы» муниципаль берәмлеге территориясендә физик затлар

тарафыннан гомумтаралган файдалы казылмалар чыгарганда жир асты байлыкларын файдалануга һәм саклауга, шулай ук файдалы казылмалар чыгаруга бәйле булмаган жир асты корылмаларын төзегәндә, оештыру - хокукый формаларына һәм милек рәвешләренә бәйсез рәвештә, юридик затлар, шәхси эшкуарлар, шулай ук физик затлар тарафыннан тикшерүне (алга таба - Административ регламент) гамәлгә ашырганда кулланыла.

1.2. Муниципаль контроль объекты булып, ведомствого карамастан һәм милек рәвешенә бәйсез рәвештә, муниципаль берәмлек чикләрендә булган барлык жир асты байлыклары, шул исәптән федераль милектә һәм Татарстан Республикасы милкендә булган жирләр тора.

1.3. Муниципаль контроль Россия Федерациясе Жир кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 111-ФЗ номерлы Федераль закон, «Дәүләт контролен (күзәтчелеген) һәм муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда юридик затларның һәм индивидуаль эшкуарларның хокукларын яклау турында» 2008 елның 26 декабрәндәге 294 номерлы Федераль закон һәм Россия Федерациясенә, Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актлары, муниципаль хокукый актлар нигезләмәләре һәм әлеге Административ регламентта каралган тәртиптә гамәлгә ашырыла.

1.4. Татарстан Республикасы «Югары Ослан муниципаль районы» муниципаль берәмлеге территориясендә муниципаль контрольне Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Башкарма комитеты (алга таба - Башкарма комитет), яки «Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районының Мөлкәт һәм жир мөнәсәбәтләре палатасы» муниципаль казна учреждениесе (алга таба – палата) (алга таба – контроль органнары) башкара.

1.5. Гомумтаралган файдалы казылмалар чыгарганда жир асты байлыкларыннан файдалануга һәм саклауга муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда, шулай ук файдалы казылмалар чыгаруга бәйле булмаган жир асты корылмаларын төзегәндә дәүләт хакимияте органнары, жирле үзидарә органнары, оешмалар һәм ижтимагый берләшмәләр, шулай ук гражданныр белән үзара бәйләнештә тора.

2. Муниципаль контрольнең максатлары һәм бурычлары

2.1. Муниципаль контрольнең максатлары булып жир законнарын бозуларны кисәтү, ачыклау һәм булдырмау, шулай ук Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы территориясендә жир асты байлыкларын рациональ, нәтижәле файдалануны һәм шартнамәчел йөкләмәләрнең үтәлешен тикшереп тору тора.

2.2. Муниципаль контрольнең төп бурычлары булып жир законнарын үтәү, юридик, вазыйфаи һәм физик затлар тарафыннан билгеләнгән таләпләрне (нормаларны, кагыйдәләрне, нормативларны) үтәү тора.

2.3. Контроль органнары контрольлек итә:

- 1) жир асты байлыкларыннан файдалану таләпләрен үтәү;
- 2) аренда шартнамәләрен үз вакытында төзү һәм жир кишәрлекләренә хокукларны дәүләт теркәвенә алу;

3) юридик һәм физик затлар тарафыннан җир асты байлыklarын үзләштерү срокларын үтәү;

4) җир асты байлыklarыннан максатчан файдалану һәм рөхсәт ителгән файдалану төре буенча файдалану;

5) җир асты байлыklarыннан файдалану хокукын алу тәртибен үтәү;

6) җир хокукын раслаучы документлардан башка, аларны үз белдеге белән куллануны юкка чыгара торган тәртипне үтәү;

7) җирләрне вакытында кайтару;

8) җирләрнең торышы турында дәрәс белешмәләр бирү;

9) җирләрне максатчан файдалану өчен яраклы халәткә китерү яки файдалы казылма ятмаларын (гомумтаралган файдалы казылмаларны да кертеп) эшләп бетергәннән соң рекультивацияләү, төзелеш, урман әзерләү, эзләнү һәм башка эшләр башкару буенча бурычларны үз вакытында үтәү. Шул исәптән хужалык эчендәге һәм үз ихтияжлары өчен башкарыла торган эшләр;

10) аренда түләвен вакытында һәм дәрәс түләү;

11) закон нигезендә җир кишәрлекләрендә билгеләнгән межалау, геодезия һәм башка махсус билгеләр булу һәм аларның сакланышы;

12) җир мөнәсәбәтләре өлкәсендә закон бозуларны бетерү һәм җир законнарын үтәү турында таләпләрнең үтәлеше;

13) җирләрдән файдалану мәсьәләләре буенча үзенә йөкләнгән бурычлар нигезендә башка функцияләр.

2.4. Муниципаль җир контроле түбәндәге эзлеклелектә башкарыла:

1) тикшерүләрне планлаштыру;

2) тикшерү үткөрүгә әзерлек;

3) тикшерү үткөрү һәм аның нәтижәләрен рәсмиләштерү;

4) тикшерү барышында ачыкланган хокук бозу очраklарына карата чаралар күрү;

5) җир законнарын бозуларны бетерүне контрольдә тоту.

3. Планлы тикшерүләр оештыру һәм үткөрү тәртибе

3.1. Планлы тикшерүне үткөрү предметы булып юридик зат, шәхси эшмәкәр һәм физик зат тарафыннан җир законнары нормаларын һәм муниципаль хокукый актларда билгеләнгән таләпләрне үтәү тора.

3.2. Планлы тикшерүләр өч елга бер тапкырдан да ешрак үткәрелми.

3.3. Планлы тикшерүләр ТР Югары Ослан муниципаль районы Башкарма комитеты җитәкчесе тарафыннан расланган еллык планнар нигезендә үткәрелә.

3.4. Планлы тикшерүләр үткөрүнең еллык планнарында түбәндәге белешмәләр күрсәтелә:

1) юридик затларның исемнәре (аларның филиаллары, вәкиллекләре, аерымланган структур бүлекчәләр), эшчәнлекләре юридик затларның урнашу урыны яисә индивидуаль эшқуарларның яшәу урыны һәм эшчәнлекләре план буенча тикшерелергә тиешле шәхси эшқуарларның фамилияләре, исемнәре, аталарының исемнәре, аталарының исемнәре;

- 2) һәр планлы тикшерүне үткөрүнең максаты һәм нигезе;
- 3) һәр планлы тикшерүне үткөрү датасы һәм сроклары;
- 4) планлы тикшерүне гамәлгә ашыручы муниципаль контроль органы исеме.

3.5. Татарстан Республикасы Югары Ослан муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесе тарафыннан расланган план буенча тикшерүләр үткөрү планы кызыксынган затларга аны муниципаль берәмлекнең рәсми сайтында урнаштыру юлы белән житкерелә.

3.6. Тикшерү органы план тикшерүләрен үткөрү елына кадәрге елның 1 сентябрена кадәр, "Дәүләт контролен (күзәтчелеген) һәм муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда юридик затларның һәм шәхси эшкуарларның хокукларын яклау турында" 2008 елның 26 декабренадәге 294-ФЗ номерлы Федераль закон нигезләмәләрен исәпкә алып, планлы тикшерүләр үткөрүнең еллык планы проектын билгеләнгән тәртиптә шәһәр прокуратурасына жиберә.

3.7. Планлы тикшерүләрен еллык планга керту өчен нигезләр "Дәүләт контролен (күзәтчелеген) һәм муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда юридик затларның һәм шәхси эшкуарларның хокукларын яклау турында" 2008 елның 26 декабренадәге 294-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнгән .

3.8. Планлы тикшерү үткөрү турында юридик затка, шәхси эшкуарга, муниципаль контрольне гамәлгә ашыручы орган тарафыннан, аны үткөрүгә өч эш көненнән дә соңга калмыйча, житәкче, дәүләт контроле (күзәтчелеге) органы житәкчесе урынбасары, муниципаль контроль органы житәкчесе боерыгының, планлы тикшерүне үткөрү башлануы турында заказлы почта аша, электрон документ әйләнеше аша һәм (яки) тапшыру турында уведомление белән һәм (яки) электрон документ әйләнеше аша, көчәйтелгән квалификацияле электрон имза белән имзаланган һәм юридик затның, шәхси эшкуарның электрон почтасы адресы буенча яисә башка мөмкин ысул белән жиберелгән заказлы почта аша хәбәр ителә.

3.9. Бер кече эшмәкәрлек субъектына карата планлы күчмә тикшерүне үткөрүнең гомуми вакыты кече предприятие өчен илле сәгатътән һәм елына микропредприятиеләр өчен унбиш сәгатътән артмаска тиеш.

3.10. Күчмә планлы тикшерү үткөргән вазыйфаи затларның дәлилләнгән тәкъдимнәре нигезендә катлаулы һәм (яки) озак вакытлы тикшеренүләр, махсус экспертизалар һәм тикшеренүләр үткөрү зарурилыгы белән бәйле аерым очракларда күчмә планлы тикшерүне үткөрү вакыты контроль органы житәкчесе тарафыннан егерме эш көненә, кече предприятиеләргә, микропредприятиеләргә карата унбиш сәгатътән дә артмаска тиеш.

4. Планнан тыш тикшерүләрен оештыру һәм үткөрү тәртибе

4.1. Планнан тыш тикшерү үткөрү өчен нигез булып тора:

1) юридик зат, шәхси эшмәкәр тарафыннан муниципаль хокукый актларда билгеләнгән мәжбүри таләпләрне һәм (яки) таләпләрне бозуларны бетерү турында элегрәк бирелгән күрсәтмәнең үтәлу срогы тәмамлануы:

1.1) юридик затның, индивидуаль эшкуарның тиешле планнан тыш тикшерүен үткөрү хокукый статус, махсус рөхсәт (лицензия), рөхсәт бирү, рөхсәт бирү (киләшү)

кагыйдэләре белән каралган булса, юридик затның, индивидуаль эшкуарның тиешле планнан тыш тикшерүен үткөрү хокукый статус, махсус рөхсәт (лицензия) бирү, рөхсәт бирү (килешү) кагыйдэләре белән каралган булса, муниципаль контроль органына юридик заттан яисә индивидуаль эшкуардан юридик Өһәмиятле гамәлләрне гамәлгә ашыру хокукына махсус рөхсәт (лицензия) алу турында гариза керү;

2) юридик затлар, шөхси эшмәкәрләр белән үзара бөйләнешсез хезмәттәшлек итүне тикшереп тору буенча чаралар нәтижәләрән анализлау, муниципаль контроль органнарына гражданның, шул исәптән индивидуаль эшкуарларның, юридик затларның мөрәжәгатьләрән һәм гаризаларын, дөүләт хакимияте органнарыннан, жирле үзидәрә органнарыннан, массакуләм мөгълүмат чараларыннан түбәндөгә фактлар турында хәбәрләрне карау һәм алдан тикшерү нәтижәләре буенча муниципаль контроль органы вазыйфаи затын мотивлаштырылган тәкъдим итү:

а) гражданның тормышына, сәламәтлегенә, хайваннарға, үсемлекләргә, өйләнә-тирә мохиткә, Россия Федерациясә халыкларының мэдәни мирас объектларына (тарих һәм мэдәният һөйкәлләрәнә), музей предметларына һәм музей коллекцияләрәнә, аеруча кыйммәтле, шул исәптән уникаль, Россия Федерациясә Архив фонды документларына, Милли китапханә фонды составына керә торган аеруча тарихи, фәнни, мэдәни өһәмияткә ия булган документларға, дөүләт иминлегенә, шулай ук табигыи һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләргә куркыныч янау;

б) Россия Федерациясә халыкларының мэдәни мирас объектларына (тарих һәм мэдәният һөйкәлләрәнә), музей предметларына һәм музей коллекцияләрәнә, аеруча кыйммәтле, шул исәптән уникаль, Россия Федерациясә Архив фонды документларына, Милли китапханә фонды составына керә торган аеруча тарихи, фәнни, мэдәни өһәмияткә ия булган документларға, дөүләт иминлегенә зыян китерү, шулай ук табигыи һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләр барлыкка килү;

в) кулланучылар хокукларын бозу (кулланучылар хокукларын яклау өлкәсендә федераль дөүләт күзәтчелеген гамәлгә ашыручы органға, хокуклары бозылган гражданның мөрәжәгать иткән очракта, мөрәжәгать итүчә үзенә бозылган хокукларын яклауны (торгызуны) сорап юридик затка, индивидуаль эшкуарға мөрәжәгать иткән очракта һәм мондый мөрәжәгать карап тикшерелмәгән яисә мөрәжәгать итүченә таләпләре канәгатьләндерелмәгән булса).

Мәжбүри таләпләрне бозган өчен мәжбүри таләпләрне, мәжбүри таләпләрне бозу турында житәрлек мөгълүматны бозган зат турында дәрәс мөгълүмат булмаганда, муниципаль контроль органы тарафыннан кергән мөгълүматка алдан тикшерү уздырылырга мөмкин. Алдан тикшерү барышында гаризаны һәм мөгълүматны биргән затларда өстәмә белешмәләр һәм материаллар (шул исәптән телдән) гарызнамәсә буенча чаралар күрелә, мөгълүматны тапшырган затларда дөүләт контроле (күзәтчелеге) органы, муниципаль контроль органы карамагында булган юридик затның, индивидуаль эшкуарның документларын карау уздырыла, кирәк булганда, юридик затлар, индивидуаль эшкуарлар белән хезмәттәшлексез һәм күрсәтелгән затларға муниципаль контроль органнары таләпләрән үтәү һәм

мәғлүмат бирү бурычын йөкләмичә гамәлгә ашырыла. Алдан тикшерү кысаларында юридик заттан, шәхси эшмәкәрдән алынган мәғлүматка карата аңлатмалар соратып алынырга мөмкин, ләкин мондый аңлатмаларны һәм башка документларны тапшыру мәжбүри түгел.

4.2. Муниципаль жир контроле органына мөрәжәгать иткән затны билгеләргә мөмкинлек бирми торган мөрәжәгатьләр һәм гаризалар планнан тыш тикшерү үткөрү өчен нигез була алмый.

4.3. Юридик затларны, шәхси эшмәкәрләрне планнан тыш тикшерү өлеге административ регламентның 3.6 пунктында күрсәтелгән нигез буенча, мондый юридик затларның, шәхси эшқуарларның эшчәнлек алып бару урыны буенча прокуратура органы белән килештерелгәннән соң үткәреләргә мөмкин.

4.4. Кече һәм урта эшқуарлык субъектларына планнан тыш тикшерү үткөрү турында контроль органының вазыйфаи заты боерыгына кул куйган көнне, аны үткөрүне килештерү максатларында, муниципаль жир контроле органы заказлы почта аша тапшыру турында уведомление яисә электрон санлы имза белән имзаланган электрон документ рәвешендә, кече һәм урта эшқуарлык субъектлары эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны буенча прокуратура органына планнан тыш күчмә тикшерү үткөрүне килештерү турында гариза тапшыра яисә жиберә. Бу гаризага планнан тыш тикшерү үткөрү турында контроль органы күрсәтмәсенә күчәрмәсе һәм аны үткөрүгә нигез булган белешмәләр булган документлар теркәлә.

4.5. Юридик затка, шәхси эшқуарга планнан тыш күчмә тикшерү үткөрү турында аны үткөрү башланганчы кимендә егерме дүрт сәгать кала муниципаль контроль органы хәбәр итә.

5. Тикшерүне оештыру тәртибе

5.1. Тикшерү контроль органы күрсәтмәсе нигезендә үткәрелә. Тикшерү бары тик вазыйфаи зат яки вазыйфаи затлар тарафыннан гына үткәреләргә мөмкин.

5.2. Боерык тикшерү уздыручы контроль органының вазыйфаи заты, житәкчегә, башка вазыйфаи затка яки юридик затның вәкаләтле вәкиленә, индивидуаль эшқуарга, аның вәкаләтле вәкиленә, физик затка хезмәт таныклыкларын күрсәтү белән бер үк вакытта тапшырыла. Тикшереләргә тиешле затлар таләбе буенча тикшерүне гамәлгә ашыручы вазыйфаи затлар үз вәкаләтләрен раслаучы мәғлүмат бирергә тиеш.

5.3. Планлы һәм планнан тыш тикшерүләр "Дәүләт контролен (күзәтчелеген) һәм муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда юридик затларның һәм индивидуаль эшқуарларның хокукларын яклау турында" Федераль законның 11, 12 статьяларында каралган тәртиптә документар тикшерү һәм (яки) күчмә тикшерү формасында үткәрелә.

5.4. Һәр тикшерүне үткөрү вакыты егерме эш көненнән дә артмаска тиеш.

6. Тикшерү нәтижәләрен рәсмиләштерү тәртибе

6.1. Тикшерү нәтижәләре буенча контроль органының вазыйфаи заты тарафыннан

ике нөсхәдә акт төзелә (тикшерү актының типлаштырылган формасы Россия Федерациясә Хөкүмәте вәкаләтле федераль башкарма хакимият органы тарафыннан билгеләнә).

6.2. Тикшерү актына мәйданнарны үлчәү схемалары, фототаблицаалар, кирәк булган очракта, жир кишәрлеген тикшерү акты, үткәрелгән экспертизалар төзү, юридик зат хезмәткәрләренә, индивидуаль эшкуарларның һәм физик затларның аңлатмалары, муниципаль хокукый актларда билгеләнгән мәжбүри таләпләрне яисә таләпләрне бозган өчен җаваплылык йөкләнә, ачыкланган бозуларны бетерү турында күрсәтмәләр һәм тикшерү нәтижәләренә бәйле башка документлар яисә аларның күчермәләре теркәлә.

6.3. Тикшерү акты ике нөсхәдә тәмамланганнан соң турыдан-туры рәсмиләштерелә, аларның берсе кушымталарның күчермәләре белән җитәкчегә, башка вазыйфаи затка яки юридик затның вәкаләтле вәкиленә, индивидуаль эшкуарга, аның вәкаләтле вәкиленә, физик затка тикшерү акты белән танышудан баш тарту турында имза белән тапшырыла. Җитәкче, башка вазыйфаи зат яисә юридик затның вәкаләтле вәкиле, индивидуаль эшкуар булмаган очракта, шулай ук тикшерелүче затның тикшерү акты белән танышудан яки танышудан баш тартуыннан баш тарткан очракта, акт заказлы почта аша тапшыру турында уведомление белән җибәрелә, ул эштә саклана торган тикшерү акты нөсхәсенә теркәлә.

6.4. Тикшерү актын төзү өчен үткәрелгән тикшерүләр, сынаулар, махсус тикшерүләр, экспертизалар нәтижәләре буенча бәяләмәләр алырга кирәк булса, тикшерү акты контроль буенча чаралар тәмамланганнан соң өч эш көненнән дә артмаган вакытка төзелә һәм җитәкчегә, башка вазыйфаи затка яки юридик затның вәкаләтле вәкиленә, индивидуаль эшкуарга, аның вәкаләтле вәкиленә расписка астында тапшырыла, яисә тапшыру турында белдерү кәгазе белән заказлы почта аша җибәрелә, ул муниципаль контроль органы эшендә саклана торган тикшерү акты нөсхәсенә теркәлә.

6.5. Планнан тыш тикшерү үткөрү өчен аны прокуратура органы белән килештерү таләп ителсә, тикшерү актының күчермәсе тикшерү акты төзелгән көннән алып биш эш көне эчендә тикшерү үткөрү турында Карар кабул ителгән прокуратура органына җибәрелә.

7. Тикшерү барышында ачыкланган хокук бозулар фактларына карата муниципаль контроль органы вазыйфаи затлары тарафыннан күрелә торган чаралар

7.1. Тикшерү уздырганда юридик зат, шәхси эшмәкәр яки физик зат тарафыннан муниципаль хокукый актларда билгеләнгән мәжбүри таләпләрне яисә таләпләрне бозу очраклары ачыкланган очракта, тикшерү үткәргән вазыйфаи затлар үз вәкаләтләре чикләрендә үтәргә тиеш:

1) дәүләт теркәве, кадастр һәм картография федераль хезмәтенең Югары Ослан бүлегенә ачыкланган бозуларга юл куйган затларны җаваплылыкка тарту буенча административ чаралар күрү өчен тикшерү материалларын җибәрергә;

2) ачыкланган җитешсезлекләренә бетерүне контрольдә тоту буенча чаралар күрергә;

3) жир законнарын бозуны бетерү турында күрсәтмәдә билгеләнгән срокта житешсезлекләренә бетерүне контрольдә тоту.

8. Муниципаль контроль чараларын үткәргәндә жир кишәрлекләре милекчеләренә, жирдән файдаланучыларның, жир биләүчеләренә һәм жир кишәрлекләре арендаторларының хокуклары, бурычлары һәм җаваплылыгы

8.1. Жир кишәрлекләре милекчеләре, жирдән файдаланучылар, жир хужалары һәм жир кишәрлекләрен арендаучылар яки аларның законлы вәкилләре муниципаль жир контроле буенча чаралар үткәргәндә хокуклары:

1) тикшерү вакытында турыдан-туры катнашу, тикшерү предметына караган мәсьәләләр буенча аңлатмалар бирү;

2) әлеге Административ регламентта һәм башка норматив хокукый актларда каралган тикшерү предметына караган мәгълүматны алырга;

3) тикшерү нәтижәләре белән танышырга һәм тикшерү актында үзенә тикшерү нәтижәләре белән танышуы турында, алар белән килешү яки алар белән, шулай ук муниципаль контроль органы вазыйфаи затларының аерым гамәлләре белән танышырга;

4) дәүләт контроле (күзәтчелеге) органы, муниципаль контроль органы вазыйфаи затларының гамәлләренә (гамәл кылмауларына) карата Россия Федерациясе законнары нигезендә административ һәм (яки) суд тәртибендә тикшерү үткәргәндә юридик зат, индивидуаль эшқуар хокукларын бозуга китергән гамәлләренә (гамәл кылмауларына) шикаять бирергә.

8.2. Жир кишәрлекләре милекчеләре, жирдән файдаланучылар, жир хужалары һәм жир кишәрлекләрен арендаучылар бурычлары:

1) муниципаль жир контроле буенча чаралар үткәргәндә үз вәкаләтле вәкилләренә булуын яки үзләренә булуын тәэмин итәргә;

2) жир кишәрлекләренә хокуклар турында документларны, жирләрдән файдалану һәм саклау мәсьәләләрен җайга салучы проект-техник һәм башка материалларны тапшырырга;

3) күрсәтелгән чараларны үтәгәндә муниципаль жир контроле буенча чараларны оештыруда һәм үткәрүдә ярдәм итәргә.

8.3. Юридик затлар, аларның житәкчеләре, башка вазыйфаи затлар, юридик затларның вәкаләтле вәкилләре, шәхси эшмәкәрләр, аларның вәкаләтле вәкилләре, тикшерүләр үткәрүгә нигезсез комачаулаган һәм (яисә) тикшерүләр үткәрүдән качып йөрүче һәм (яисә) билгеләнгән вакытка дәүләт контроле (күзәтчелеге) органнары, муниципаль контроль органнарының муниципаль хокукый актларда билгеләнгән мәжбүри таләпләренә яисә таләпләренә бетерү турындагы күрсәтмәләрен үтәмәгән физик затлар Россия Федерациясе законнары нигезендә җаваплы.

9. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыручы вазыйфаи затларның хокуклары һәм бурычлары

9.1. Муниципаль жир контролен гамәлгә ашыру буенча йөкләнгән бурычларны үтәү өчен үз компетенциясе чикләрендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыручы

вазыйфаи зат хокуклы:

Россия Федерациясе законнарында һәм әлеге Административ регламентта билгеләнгән тәртиптә хезмәт таныклығын күрсәткән вакытта контроль объектларына йөрергә һәм тикшерергә;

тикшерү нәтижәләре буенча жир законнарын үтәүне тикшерү актларын төзергә; муниципаль жир контролен гамәлгә ашыруга комачаулаучы гамәлләрне булдырмауда яисә туктатуда, шулай ук жирләрне куллануда гаепле гражданның шәхесләрен билгеләүдә ярдәм сорап Эчке эшләр органнарына мөрәжәгать итәргә;

бердәм дәүләт реестрыннан физик затлар, шәхси эшмәкәрләр һәм юридик затлар турында мәгълүматны һәм мөлкәтнең торышы, алардан файдалану һәм аларны саклау турында материалларны, шул исәптән муниципаль берәмлек территориясендә контрольне гамәлгә ашыру өчен кирәкле булган мөлкәتكә хокукларны раслаучы документларны мөстәкыйль рәвештә соратып алырга һәм алырга;

ачыкланган житешсезлекләрне бетерү һәм гаепле затларны җаваплылыкка тарту буенча чаралар күрү турында мәсьәләләрне хәл итү өчен прокуратура һәм эчке эшләр органнарына мөрәжәгать итәргә;

контроль функцияләрен гамәлгә ашыручы башкарма хакимиятнең дәүләт органнарына, гаепле затларны административ җаваплылыкка тарту турындагы мәсьәләне карау өчен гамәлдәге законнары бозу турындагы материалларны җибәрергә;

Федераль салым хезмәте инспекциясенә муниципаль жир контролен гамәлгә ашыру өчен кирәкле барлык мәгълүматларны да җибәрергә һәм алырга;

Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте органнарыннан, жирле үзидарә органнарыннан, Башкарма комитет структурасына керүче органнардан, милекнең барлык рәвешләрендәге оешмалардан, белешмәләрдән һәм үз функцияләрен гамәлгә ашыру өчен кирәкле башка документларны соратып алырга һәм алырга;

жир кишәрлекләренең торышы, алардан файдалану турында белешмәләр һәм материаллар, шул исәптән муниципаль жир контролен гамәлгә ашыру өчен кирәкле жиргә хокукны раслаучы документлар түләүсез алырга.

9.2. Муниципаль жир контролен гамәлгә ашыручы вазыйфаи зат тикшерү уздырганда бурычлы:

1) муниципаль хокукый актларда билгеләнгән мәжбүри таләпләрне һәм таләпләрне бозуларны кисәтү, ачыклау һәм булдырмау буенча Россия Федерациясе законнары нигезендә бирелгән вәкаләтләрне үз вакытында һәм тулы күләмдә үтәү;

2) Россия Федерациясе законнарын, Татарстан Республикасы законнарын һәм муниципаль хокукый актларны, физик затларның, юридик затларның һәм шәхси эшкуарларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәргә;

3) аны үткөрү турында контроль органы күрсәтмәсе нигезендә аны билгеләү нигезендә тикшерү үткәрергә;

4) бары тик хезмәт бурычларын үтәгәндә генә тикшерү, күчмә тикшерүне бары тик хезмәт таныкчыларын күрсәткәндә генә, контроль органы күрсәтмәсенең

күчermәләрe һәм әлeгe Административ регламентта каралган очрактарда, тикшерү үткөрүнe килештерү турындагы документның күчermәләрe генә үткәрeргә;

5) житәкчегә, бүтән вазыйфаи затка яки юридик затның вәкаләтле вәкиленә, шәхси эшқуарга, аның вәкаләтле вәкиленә тикшерү уздырганда катнашырга һәм тикшерү предметына караган мәсьәләләр буенча аңлатмалар бирергә комачауламаска;

6) житәкчегә, бүтән вазыйфаи затка яки юридик затның вәкаләтле вәкиленә, шәхси эшқуарга, аның вәкаләтле вәкиленә тикшерү үткәргәндә катнашучы тикшерү предметына караган мәғлүмат һәм документларны тапшырырга;

7) житәкчене, башка вазыйфаи затны яки юридик затның вәкаләтле вәкилен, шәхси эшқуарны, аның вәкаләтле вәкилен тикшерү нәтижәләрe белән таныштыру.

9.3. Тикшерү уздырганда муниципаль контроль органының вазыйфаи затлары хокуклы түгел:

1) муниципаль хокукый актларда билгеләнгән мәжбүри таләпләрнең һәм таләпләрнең үтәлешен тикшерергә, әгәр мондый таләпләр муниципаль контроль органы вәкаләтләрeнә керми икән, әлeгe вазыйфаи затлар исемeннән эш итә торган мәжбүри таләпләрнең һәм таләпләрнең үтәлешен тикшерергә;

1.1) СССР һәм РСФСР башкарма хакимияте органнарының норматив хокукый актларында билгеләнгән таләпләрнең үтәлешен, шулай ук аларны куллану мәжбүрилеге Россия Федерациясе законнарында каралмаган норматив документлар таләпләрeн үтәүнe тикшерү;

1.2) Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгарылмаган муниципаль хокукый актларда билгеләнгән мәжбүри таләпләрнең һәм таләпләрнең үтәлешен тикшерү;

2) житәкчeсe, башка вазыйфаи заты яисә юридик затның вәкаләтле вәкиле, шәхси эшмәкәр, аның вәкаләтле вәкиле булмаган очракта, мондый тикшерүнe "Дәүләт контролен (күзәтчелеген) һәм муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда юридик затларның һәм индивидуаль эшқуарларның хокукларын яклау турында" 2008 елның 26 декабрeндәгe 294-ФЗ номерлы Федераль законның 10 статьясындагы 2 өлешенәң 2 пунктындагы "б" пунктчасында каралган очрактан тыш, планлы яки планнан тыш күчмә тикшерүнe гамәлгә ашырырга, шулай ук жир кишәрлекләрe милекчеләрeнә, жирдән файдаланучыларга, жир хужаларына һәм жир кишәрлекләрe арендаторларына тиешле хәбәр ителгән очрактарда жир законнары таләпләрeнәң үтәлешен тикшерү;

3) тикшерү объектлары булып тормаса яки тикшерү предметына карамаса, документлар, мәғлүмат, продукция үрнәкләрeн, әйләнә-тирә мохит объектларын һәм житештерү тирәлеге объектларын тикшерү пробаларын бирүнe, шулай ук мондый документларның оригиналларын алуны таләп итәргә;

4) күрсәтелгән үрнәкләрeнә сайлап алу турында беркетмәләрeнә рәсмиләштермичә әйләнә-тирә мохит объектларын һәм аларның тикшеренүләрeн, сынауларын, үлчәүләрeн уздыру өчен продукция үрнәкләрeн, тикшерү пробаларын, күрсәтелгән үрнәкләрeнә сайлап алу турында беркетмәләрeнә рәсмиләштермичә, билгеләнгән рәвештә һәм милли стандартлар белән билгеләнгән нормадан артыграк санда

пробаларны сайлап алу кагыйдэләрен, аларның тикшеренү үрнәкләрен, сынауларын һәм ысулларын, үлчәмнәрен, техник регламентларын яисә алар үз көчләренә кәргән көнгә кадәр гамәлдә булган башка норматив техник документлар һәм тикшеренүләр, сынаулар, үлчәүләр ысулларын һәм ысулларын сайлап алу кагыйдәләрен сайлап алу кагыйдәләрен сайлап алырга;

5) тикшерү нәтижәсендә алынган мәгълүматны, Россия Федерациясе законнарында каралган очраклардан тыш, дәүләт, коммерция, Хезмәт, закон тарафыннан саклана торган башка серне төшкәл итә торган мәгълүматны таратырга;

6) тикшерү үткәрүнең билгеләнгән срокларыннан артып китәргә;

7) юридик затларга, шәхси эшмәкәрләргә аларның хисабына контроль буенча чаралар үткәрү турында күрсәтмәләр яки тәкъдимнәр бирергә;

8) юридик заттан, индивидуаль эшкүардан, Россия Федерациясе Хөкүмәтә тарафыннан билгеләнгән исемлеккә кертелгән башка дәүләт органнары, жирле үзидарә органнары яки дәүләт органнары яки жирле үзидарә органнары карамагында булган рәхсәт документларын да кертәп, документлар һәм (яки) мәгълүмат бирүне таләп итәргә;

9) юридик заттан, шәхси эшмәкәрдән тикшерү үткәрү датасына кадәр документлар, мәгълүмат бирүне таләп итәргә. Муниципаль контроль органы, боерык яки боерыклар кабул ителгәннән соң, тикшерү үткәрү турында кирәкле документларны һәм (яки) мәгълүматны ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында соратып алырга хокуклы.

10. Тикшерү уздырганда вазыйфаи затларның җаваплылыгы

10.1. Тикшерү органнарының вазыйфаи затлары тиешле функцияләренә, хезмәт вазыйфаларын тиешенчә үтәмәгән, тикшерү уздырганда хокукка каршы гамәлләр кылган (гамәл кылмаган) очракта Россия Федерациясе законнары нигезендә җаваплы.

10.2. Россия Федерациясе законнарын бозуда гаеплеләргә карата күрелгән чаралар турында контроль органы мондый чаралар кабул ителгәннән соң ун көн эчендә юридик затка, шәхси эшмәкәргә, физик затка, хокуклары һәм (яки) законлы мәнфәгатьләре бозылган юридик затка язма рәвештә хәбәр итәргә тиеш.

11. Вазыйфаи затларның гамәлләренә (гамәл кылмауларына) шикаять бирү

11.1. Контроль Органнарының яисә аның вазыйфаи затларының гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять белдерү турында гариза Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә каралырга тиеш.

12. Муниципаль жир контролен гамәлгә ашыручы вазыйфаи затларның карарларына һәм гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять бирүнең судка кадәр (судтан тыш) тәртибе

12.1. Мөрәжәгать итүчеләр вазыйфаи затларның судка кадәр (судтан тыш) тәртиптә карарларына, гамәлләренә (гамәл кылмауларына) шикаять бирергә хокуклы.

12.2. Мөрәжәгать итүченең вазыйфаи затларның карарларына, гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять бирү турында кәргән мөрәжәгатенә судка кадәр (судтан тыш) шикаять бирү процедурасын башлау өчен нигез булып тора.

12.3. Шикаять бирү тәртибенә карата таләпләр:

шикаять язмача кәгазьдә, электрон формада Район Башкарма комитетына яисә шәхси кабул итү барышында телдән тапшырыла;

Башкарма комитет тарафыннан кабул ителгән карарларга шикаять Район Башкарма комитеты житәкчесенә (алга таба - житәкче) тапшырыла);

палата рәисенә карарларына һәм гамәлләренә (гамәл кылмауларына) шикаять район Башкарма комитеты житәкчесенә, Башкарма комитет житәкчесе урынбасарына бирелә;

палатаның вазыйфаи затларының гамәлләренә (гамәл кылмауларына) шикаять палата рәисенә тапшырыла;

шикаять почта аша, күпфункцияле үзәк аша, Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәре, Югары Ослан муниципаль районының рәсми сайты, дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең (функцияләрнең) бердәм порталы яки дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең (функцияләрнең) региональ порталы аша җибәрелергә мөмкин, шулай ук мөрәжәгать итүченең шәхси кабул итүе вакытында кабул ителергә мөмкин.

12.4. Язма шикаять үз эченә алырга тиеш:

муниципаль җир контролен гамәлгә ашыручы орган исеме;

карарлары, гамәлләре (гамәл кылмаулары) шикаять бирелә торган вазыйфаи затның вазыйфасы, фамилиясе, исеме, атасының исеме;

шикаять бирүче мөрәжәгать итүченең фамилиясе, исеме, атасының исеме (атамасы), аның яшәү урыны (урнашу урыны), почта адресы һәм (яки) җавап җибәрелергә тиешле электрон почта адресы;

шикаять бирелә торган карарлар, гамәлләр (гамәл кылмау) турында белешмәләр;

мөрәжәгать итүче алар нигезендә карар, гамәлләре (гамәл кылмаулары) белән килешми торган дәлилләр;

мөрәжәгать итүченең яисә аның вәкиленең имзасы (мөһер - булганда) һәм датасын.

Мөрәжәгать итүче тарафыннан аның шикаятьтә бәян ителгән дәлилләрен раслаучы документлар яки аларның күчермәләре тапшырылырга мөмкин. Бу очракта шикаятьтә аңа теркәп бирелә торган документлар исемлеге китерелә.

12.5. Мөрәжәгать итүче шикаятьне нигезләү һәм карау өчен кирәкле мәгълүмат һәм документлар алуға хокуклы.

12.6. Мөрәжәгать итүченең шикаяте керү көнендә теркәлә һәм теркәлгән көннән 15 көн эчендә карала.

12.7. Телдән шикаятьнең эчтәлегә мөрәжәгать итүченең шәхси кабул итү карточкасына кертелә. Әгәр телдән шикаятьтә бәян ителгән фактлар һәм хәлләр күренеп тора һәм өстәмә тикшерү таләп итми икән, шикаятькә җавап, мөрәжәгать итүче ризалыгы белән, мөрәжәгать итүченең шәхси кабул итү барышында телдән

бирелергә мөмкин. Калган очрақларда шикаятьтә куелган сорауларның асылы буенча язмача жавап бирелә.

12.8. Шикаятьне карау нәтижәләре буенча мөрәжәгать итүченең таләпләрен канәгатьләндерү яки таләпләрне канәгатьләндерүдән баш тарту турында Карар кабул ителә, бу хакта карар кабул ителгән көннән соң килгән көннән дә соңга калмыйча мөрәжәгать итүчегә шикаятьне карау нәтижәләре турында (шикаятьтә мөрәжәгать итүче тарафыннан күрсәтелгән ысул белән, почта яки электрон почта аша) дәлилленгән жавап жиберелә.

12.9. Әгәр шикаять тексты язма рәвештә укылуга бирелмәсә, шикаятькә жавап бирелмәсә, ул дөүләт органына, жирле үзидарә органына яисә вазыйфаи затка аларның компетенциясе нигезендә карау өчен жиберелергә тиеш түгел, бу хакта шикаять теркәлгән көннән биш көн эчендә шикаять жибергән мөрәжәгать итүчегә хәбәр ителә, әгәр аның фамилиясе (исеме) һәм почта адресы яисә электрон почта адресы укылуга бирелсә.

Шикаять текстында әдәпсез яисә мәсхәрәле гыйбарәләр, вазыйфаи затның, шулай ук аның гаилә әгъзаларының тормышына, сәламәтлегенә һәм мөлкәтенә янаулар булса, вазыйфаи зат шикаятьне анда куелган сорауларның асылы буенча жавапсыз калдырырга һәм шикаять жибергән мөрәжәгать итүчегә хокуктан явызларча файдалану мөмкинлеге турында хәбәр итәргә хокуклы.

Шикаять текстында суд карарына шикаять бирү турындагы мәсьәлә куелса, шикаять мөрәжәгать итүчегә әлеге суд карарына шикаять бирү тәртибен аңлатып, аны теркәгән көннән жиде көн эчендә кире кайтарыла.

Әгәр шикаять текстында мөрәжәгать итүчегә элек жиберелгән шикаятьләргә бөйлә рәвештә күп тапкыр язма рәвештә жаваплар бирелгән мәсьәлә булса, һәм шул ук вакытта шикаятьтә яңа дәлилләр яисә шартлар китерелми, шикаять жиберелгән Башкарма комитетның вазыйфаи заты чираттагы шикаятьнең нигезсезлеге һәм әлеге мәсьәлә буенча мөрәжәгать итүче белән язылуны туктату турында Карар кабул итәргә һәм элек жиберелгән шикаятьләрнең бер үк вазыйфаи затка жиберелүе шартында әлеге мәсьәлә буенча мөрәжәгать итүче белән язуны туктату турында Карар кабул итәргә хокуклы. Бу карар турында шикаять жибергән мөрәжәгать итүчегә хәбәр ителә.

Әгәр язма шикаятьтә шикаять жибергән мөрәжәгать итүченең фамилиясе (исеме), почта адресы (урнашу урыны), жавап жиберелергә тиешле электрон почта адресы күрсәтелмәгән булса, шикаятькә жавап бирелми. Әгәр шикаять текстында әзерләнгән, эшләнгән яки бөтенләй хокукка каршы гамәл, шулай ук аны әзерли торган, гамәл кыла торган яки кылган зат турында белешмәләр булса, шикаять аның компетенциясе нигезендә дөүләт органына жиберелергә тиеш.